

Posudek vedoucí diplomové práce

JUDr. Karolina Žáková, Ph.D.

Název práce: Systém EU pro obchodování s emisemi skleníkových plynů a jeho přínos pro ochranu klimatu

Autor práce: Veronika Kaiserová

Diplomová práce je zpracována v celkovém rozsahu 65 stran, z toho 53 stran vlastního textu (celkový počet znaků včetně mezer činí dle čestného prohlášení autorky 126 185). Kromě úvodu a závěru je výklad členěn do čtyř částí věnovaných postupně pramenům právní úpravy, systému EU ETS, CBAM systému a analýze dopadu systému EU ETS na životní prostředí v České republice. Práci doplňuje seznam použitých zdrojů a povinné součásti (abstrakty, klíčová slova).

Datum odevzdání práce: 5. března 2024

Aktuálnost (novost) tématu: Zvolené téma není zcela nové, je však vysoce aktuální. Systém EU ETS, jeden ze základních nástrojů EU pro snižování emisí skleníkových plynů, prošel od svého vzniku v roce 2003 mnoha změnami, přičemž ty nejvýznamnější probíhají v posledních letech s cílem přizpůsobit jej cíli klimatické neutrality stanovenému pro rok 2050 v nařízení (EU) 2021/1119. Věnovat pozornost těmto změnám, stejně jako účinnosti systému EU ETS, je proto zcela na místě.

Náročnost tématu: Téma považuji za náročné. Relevantní právní úprava je složitá a zčásti zcela nová, pro kvalitní zpracování tématu je navíc nutná orientace v praktickém fungování systému a jeho působení na emitenty. Přestože je na internetu k dispozici řada článků popisujících základní charakteristiky systému, česká odborná právní literatura k tématu je stále poměrně omezená, čerpat je proto nutné především ze zahraničních zdrojů.

Hodnocení práce: Předloženou diplomovou práci hodnotím celkově jako průměrnou; autorce se sice podařilo srozumitelně popsat základní charakteristiky systému EU ETS, včetně jeho vývoje, do značné míry však rezignovala na skutečnou analýzu jeho účinnosti a přínosu pro ochranu klimatu.

Z hlediska formálního nemám k práci zásadní připomínky, je psána srozumitelným stylem, má přehlednou grafickou úpravu a neobjevují se v ní pravopisné chyby a překlepy. Struktura práce je logická a v zásadě vyvážená, vybočuje z ní pouze část třetí věnovaná systému uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM), kterou by vzhledem k omezenému rozsahu (pouhé dvě strany) bylo vhodnější zařadit jako poslední kapitolu části druhé.

Co se týká obsahu práce, oceňuji snahu o komplexní představení základních aspektů systému EU ETS, včetně mezinárodněprávních souvislostí jeho vzniku, jeho cílů a vývoje. Výklad je však převážně popisem relevantní právní úpravy, chybí mi v něm kritická analýza dílčích aspektů

systému, jako jsou například zahrnuté sektory, způsob přidělování emisních povolenek, nastavení rezervy tržní stability či lineárního redukčního faktoru. Poslední část, věnovaná přínosu systému EU ETS k ochraně klimatu, pak má pro čtenáře jen minimální hodnotu, neboť z pouhých dat o emisích ve zprávách o životním prostředí ČR lze účinnost tohoto nástroje jen těžko posuzovat. Obdobně by si větší pozornost zasloužil i závěr práce – jednak je velmi krátký, jednak autorčina zjištění v něm uvedená jsou do značné míry banální. Závěr práce by měl přitom „korunovat dílo“ (*finis coronat opus*), u studentských kvalifikačních prací je často tou částí, kterou hodnotitel čte jako první a která má tak zásadní vliv na jeho dojem z díla.

Poslední poznámku směřuji k práci se zdroji – autorka jich celkově používá dostatečné množství, jen velmi malou část z nich však tvoří odborná právní literatura. Ani jeden odborný článek pak není z období posledních pěti let, resp. od stanovení cíle klimatické neutrality EU do roku 2050. Spíše na okraj pak zmiňuji špatný odkaz na údajné tvrzení Stejskala v poznámce pod čarou č. 135, kde autorka odkazuje na celé číslo časopisu České právo životního prostředí, jehož je Vojtěch Stejskal šéfredaktorem, přičemž autorkou článku o systému obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, z něhož autorka diplomové práce pravděpodobně čerpá, je Anna Cajchanová. Jsou to zbytečné chyby, které by se v diplomové práci neměly objevovat.

Doporučení k obhajobě a návrh klasifikace: I přes výše uvedené kritické připomínky konstatuji, že předložená práce splňuje požadavky kladené na diplomové práce na Právnické fakultě UK, a doporučuji ji k ústní obhajobě s navrženým klasifikačním stupněm **velmi dobře až dobře**.

Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Prosím autorku, aby se v rámci obhajoby důkladněji vyjádřila k tématu účinnosti systému EU ETS, resp. jeho přínosu pro ochranu klimatu. Jaké faktory historicky omezovaly, či případně stále omezují jeho účinnost?

V Ústí nad Labem dne 3. dubna 2024

.....
JUDr. Karolina Žáková, Ph.D.
vedoucí diplomové práce